

**Literatura Catalana i Tradició Europea (Segles
XIII-XVIII)**

Codi: 42497

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313382 Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes	OT	0	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Alejandro Coroleu Lletget

Correu electrònic: Alejandro.Coroleu@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Josep Pujol Gómez

Alejandro Coroleu Lletget

Francesc Josep Gómez Martín

Equip docent extern a la UAB

Lola Badia Pàmies

Prerequisits

Els que es demanen per fer el màster.

Objectius

La literatura catalana de l'edat mitjana i de l'edat moderna utilitza uns models d'escriptura que responen als corrents generals de totes les literatures romàniques, a partir de la recepció dels grans models procedents del món clàssic i dels grans moviments europeus (Edat Mitjana, Renaixement, Barroc, Il·lustració). Aquest mòdul explora diversos aspectes de l'articulació entre la producció local i la tradició europea i subministra la metodologia per poder emprendre investigacions específicament sobre els models de la literatura catalana medieval i moderna i globalment sobre la noció d'època i l'anàlisi de la literatura antiga.

Competències

- Aplicar els mètodes d'investigació propis dels àmbits lingüístic i literari.
- Construir un discurs argumentat de valoració crítica d'una anàlisi lingüística o literària.
- Produir informes sobre activitats o obres lingüístiques o literàries.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar textos dels segles XIII al XVIII per detectar-hi les influències del període històric (històriques, culturals, socials, etc.) en comparació amb les actuals.
2. Analitzar textos literaris dels segles XIII-XVIII.
3. Elaborar treballs amb domini de la perspectiva històrica.
4. Identificar la funció literària dels textos dels segles XIII a XVIII.
5. Produir textos crítics sobre els clàssics medievals i moderns.
6. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
7. Relacionar obres literàries catalanes dels segles XIII al XVIII amb les altres literatures.
8. Utilitzar els mètodes actuals d'anàlisi crítica en l'elaboració de treballs sobre la producció literària catalana entre els segles XIII a XVIII.

Continguts

1. La tradició clàssica en la literatura catalana medieval: Ovidi

(docència: Francesc J. Gómez, Àlex Coroleu i Josep Pujol [UAB])

- 1.1. Introducció. La tradició clàssica. La poesia llatina a l'època d'August.
- 1.2. Ovidi: biografia, trajectòria, context, descripció sumària de l'obra.
- 1.3. L'Ovidi amorós: visió de conjunt. Els *Amores* i les *Heroides*.
- 1.4. Transmissió. Ovidi a l'edat mitjana llatina i romànica. Ovidi a l'escola medieval: biografies, *accessus*, comentaris, glosses. Ovidi al Renaixement.
- 1.5. Recepció dels clàssics i literatura catalana medieval. Vies de difusió. Panorama de traduccions.
- 1.6. Ovidi en la literatura catalana (1). Les traduccions de les *Heroides* i les *Metamorfosis*.
- 1.7. Ovidi en la literatura catalana (2). Presència en escriptors catalans: Metge, March, Corella, Martorell.

2. Literatura artúrica a Catalunya, segles XIII-XV

(docència: Joan Santanach [UB])

- 2.1. Introducció a la matèria de Bretanya
- 2.2. Matèria artúrica a Catalunya: circulació i traduccions
- 2.3. Ressons artúrics en la literatura catalana del XIII
- 2.4. El *Jaufré* i el *Blandín*
- 2.5. *La Faula* de Guillem de Torroella
- 2.6. *La Faula* al *Tirant lo Blanc*
- 2.7. *Lancelot* i *Tristany* al *Curial*
- 2.8. La *Tragèdia de Lançalot* i la ficció sentimental

Metodologia

El curs s'organitza alternant la classe magistral (en les introduccions) amb el seminari (en analitzar els textos), ja sigui en el format de discussió oberta o bé de presentació per part d'un estudiant, amb debat posterior. Es fomenta també la redacció de treballs individuals orientats pel professor i amb especialització diversa, adequada a l'estudiant. Tracta dos casos concrets de l'assimilació i recreació de la tradició europea, però posa l'accent en la lectura comparada, l'anàlisi filològica i la metodologia crítica, aplicable a la futura investigació de l'alumnat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Assistència i debats a classe	50	2	1, 2, 7, 8
Tipus: Supervisades			
Tutorització i orientacions	70	2,8	1, 4, 7
Tipus: Autònomes			
Estudi i elaboració de treballs	120	4,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Avaluació

Tres exercicis:

1. Matèria cursada a la UAB: Treball escrit sobre un text català medieval amb influència d'Ovidi (amb tutorització) (40% de la nota final).

2. Matèria cursada a la UB: Intervenció oral sobre un tema de la recepció de la tradició artúrica en la literatura catalana medieval (amb tutorització) (40% de la nota final).

3. Matèria a triar: Exercici escrit de comentari d'una elegia dels *Amores* d'Ovidi o d'un episodi de *La Mort Artu* (a proposta de l'equip docent) (20% de la nota final).

La presentació de les activitats d'avaluació en els termes descrits és obligatòria; no complir aquest requisit significa un No Presentat. A partir de la presentació dels exercicis es procedirà a l'avaluació global d'acord amb els percentatges indicats.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici escrit de comentari de text	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Presentació oral	40%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8
Treball escrit	40%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

Bloc 1: La tradició clàssica en la literatura catalana medieval: Ovidi

General

Badia, Lola (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. I: *Literatura medieval (I): Dels orígens al segle XIV*; vol. II: *Literatura medieval (II): Segles XIV-XV*; vol. III: *Literatura medieval (III): Segle XV*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2013-2015.

Bieler, Ludwig, *Historia de la literatura romana*. Madrid: Gredos, 1971.

Black, Robert, *Humanism and Education in Medieval and Renaissance Italy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

Brill's Companion to Ovid, ed. Barbara Weiden Boyd. Leiden-Boston-Colònia: Brill, 2002.

Clark, James G., Frank T. Coulson i Kathryn L. McKinley (eds.), *Ovid in the Middle Ages*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

Curtius, Ernst Robert, *Literatura europea y edad media latina*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 1955.

Riquer, Martí de, *Història de la literatura catalana. Part antiga*. Barcelona: Ariel, 1964, 3 vols.

Ruys, J. F., J. O. Ward i M. Heyworth (eds.), *The Classics in the Medieval and Renaissance Classroom. The role of Ancient Texts in the Arts Curriculum Revealed by Surviving Manuscripts and Early Printed Books*. Turnhout: Brepols, 2014.

Recepció i traducció d'Ovidi a la corona d'Aragó

Badia, Lola, "Per la presència d'Ovidi a l'Edat Mitjana catalana, amb notes sobre les traduccions de les *Heroides* i de les *Metamorfosis* al vulgar", dins el seu *Tradició i modernitat als segles XIV i XV. Estudis de cultura literària i lectures d'Ausiàs March*. València / Barcelona: IUFV / PAM, 1993, pp. 39-71.

Duran, Eulàlia, i Josep Solervicens (eds.): Francesc Alegre, endreça, pròleg i epíleg a la seva traducció de les *Metamorfosis* (*Transformacions*), dins *Renaixement a la carta*. Barcelona / Vic: UB / Eumo, 1996, pp. 34-42.

Pujol, Josep (ed): Ovidi, *Heroides*. Traducció catalana medieval de Guillem Nicolau. Barcelona: Barcino, 2018.

Edicions d'Ovidi amb traducció catalana moderna

Amors, traducció de Jordi Parramon. Barcelona: Quaderns Crema, 2000; edició de Jordi Pérez Durà i Miquel Dolç. Barcelona: FBM, 1971.

Art amatòria, edició i traducció de J. Pérez Durà. Barcelona: FBM, 1977.

Les Metamorfosis, edició i traducció d'Adela Mª Trepà i Anna Mª de Saavedra, 3 vols. Barcelona: FBM, 1929-1932.

Remeis a l'amor, edició i traducció de M. Dolç. Barcelona: FBM, 1979.

Heroides, text revisat i traducció d'Adela M. Trepà i Anna M. de Saavedra. Barcelona: FBM, 1927.

Tristes, edició i traducció de Carme Boyé i Miquel Dolç, 2 vols. Barcelona: FBM, 1965-1966.

Pòntiques, edició i traducció de Carme Boyé, 2 vols. Barcelona: FBM, 1983-1985.

Bloc 2: Literatura artúrica a Catalunya, segles XIII-XV

Adroher, Miquel, "La *Stòria del Sant Grasal*, version franciscaine de la *Queste del Saint Graal*". *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, L (2005-2006), 77-119.

Aramon i Serra, Ramon, "El *Tristany* català d'Andorra", dins *Mélanges offerts à Rita Lejeune*, I, Gémbloux, 1969, 323-337. Reproduït dins Ramon Aramon i Serra, *Estudis de llengua i literatura*, presentació de Joan A. Argente, prefaci i edició a cura de Jordi Carbonell, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1997, 413-429.

Bohigas, Pere, "La matèria de Bretanya a Catalunya", *Aportació a l'estudi de la Literatura Catalana*. Barcelona, PAM, 1982, 275-294.

Bohigas, Pere, "Un nou fragment del Lançalot català", *Estudis Romànics*, 10 (1962) (= *Estudis de literatura catalana oferts a Jordi Rubió i Balaguer en el seu setanta-cinquè aniversari*, I), 179-187.

Cingolani, Stefano, "Nos en leyr tales libros trobemos plazer et recreation. Estudi sobre la difusió de la literatura d'entreteniment a Catalunya als segles XIV i XV". *Llengua & Literatura*, 4, 1990-1991, 49-127

Cingolani, Stefano Maria, "The *Sirventes-ensenhamen* of Guerau de Cabrera: A Proposal for a New Interpretation". *Journal of Hispanic Research*, 1 (1992-1993), 191-201.

Duran i Sanpere, Agustí, "Un fragment de Tristany de Leonís en català". *Estudis Romànics*, 9 (1917), 284-316.

Entwistle, William J., *The Arturian Legend*, 1925. Facsímil: Millwood, Nova York, Klaus Reprint, 1975.

Espadaler, Anton, "El Rei d'Aragó i la data del Jaufré". *Cultura Neolatina*, LVII, 3-4 (1997), 199-207.

Faral, Edmond, *La légende arthurienne. Études et documents*. París, Champion, 1929, 3 vols.,

García Gual, Carlos, *Primeras Novelas Europeas*. Madrid, Istmo, 1974 (reimpressions).

Riquer, Martí de, *Història de la Literatura Catalana*. Barcelona, Ariel, 1964, vol. II, 13-18.

Rubió i Lluch, Antoni, «Notícia de dos manuscrits d'un Lançalot català», transcripció de Mateu Obrador. *Revista de Bibliografia Catalana*, III, 6 (1903), 5-25.

Santanach i Suñol, Joan, "Sobre la tradició catalana del Tristany de Leonís i un nou testimoni fragmentari". *Mot so razo*, 9 (2010), 21-38.

Soriano, Lourdes, «Els fragments catalans del Tristany de Leonís», dins *Actes del VII Congrés de l'Associació Hispànica de Literatura Medieval (Castelló, 1997)*, III, ed. de Santiago Fortuño Llorens i Tomàs Martínez Romero, Castelló de la Plana, Universitat Jaume I, 1999, 413-428.

Torroella, Guillem de, *La faula*, ed. Pere Bohigas i Jaume Vidal Alcover, Edicions Tàrraco, Tarragona, 1984. Ed. Sara Vicent, València, Tirant lo Blanch, 2011. Traducció: *Tres contes meravellosos del segle xiv*, a cura de Lola Badia, Barcelona, Quaderns Crema, 2003.

Textos occitanocatalans en vers: <http://www.rialec.unina.it>

Al començament del curs es lliurarà als estudiants una bibliografia completa i s'indican els textos d'autors catalans que seran objecte d'estudi.